

ИЗСЛЕДВАНЕ И АНАЛИЗ НА ТРУДОВИТЕ ПЪТУВАНИЯ В НАПРАВЛЕНИЕТО ПЕРНИК – СОФИЯ

ДУРХАН САЛИЕВ

Факултет по транспорта, Технически университет, София,
България
durhan_saliev@tu-sofia.bg

ПЛАМЕН АСЕНОВ

Факултет по транспорта, Технически университет, София,
България
asenov_p@mail.bg

Резюме:

Докладът съдържа данни за ежедневният пътникопоток, осъществяван в направление Перник – София по повод трудовите задължения, както и данни за икономически ангажираната част от населението на община Перник, реализираща своята трудоспособност в столицата.

Ключови думи: *пътникопоток, автамабилен транспорт, железопътен транспорт, времепътуване, икономически ангажирано население*

Социално-икономическото развитие на градовете е пряко свързано с развитието на транспортната система. Производственият, добивният и търговският разцвет са немислими без съществуването на изградена и развиваща се транспортна мрежа. Много често се наблюдава обособяване на единни агломерации от големи развити индустриални центрове и по-малки околни населени места, намиращи се в пряка близост. Ежедневно се осъществяват пътувания от мястото, където живее трудовото население, до работното място в индустриалния център. При организирането на тези трудови пътувания възникват редица проблеми за разрешаване: проучване на обемът на съществуващия пътникопоток, възможността за прилагане, ефективността, надеждността и безопасността на различните видове транспорт, възможностите и прогнозите на развитие на транспортната мрежа.

Териториалната близост на град Перник до столицата е предпоставка за привличане на трудово активно население на Перник към София при осъществяването на ежедневни трудови пътувания. В края на месец май, 2009 г., беше проведено проучване, чиято цел беше да се получат актуални и достоверни данни за пътникопотока от град Перник към столицата по повод трудовите задължения.

Анализът включи преброяване на пътуващите в сутрешните часове на делничните дни в направление от Перник за София при ползване на автомобили, автобуси и пътнически влакове. Извърши се и

измерване на времепътуването при ползване на различните видове транспорт.

Определи се пътникопотокът в направление от Перник за София, осъществяван при: пътуване с автомобили (с до 5 места), превози за собствена сметка с автомобили над 5 места, автобусни превози по редовните линии и автобусни превози за собствена сметка.

Извърши се преброяване на автомобилите, пътуващи сутрин в делничен ден, в направление: Перник – София на изходното шосе от гр. Перник (до село Драгичево). На всеки пет минути се отчете броя на преминалите автомобили за времето от 6.00 ч. до 9.00 ч. и данните се отразиха в таблица. Автомобилите, които преминават се класифицираха в две условни групи: автомобили – с места от 1 до 5; и автомобили с повече от 5 запълнени места.

В преброяването участваха само автомобили с пернишка или софийска регистрация, а в случай на преминаване на автомобил с различна от тази регистрация – той не се отрази в измерването.

При така определения автомобилопоток се пресметна и пътникопотока:

- за автомобилите с от 1 до 5 места беше проведено проучване, свързано с определяне на реда на разпределение на броя на пътуващите в автомобила и така се пресметна съответния пътникопоток;

- за автомобилите с над 5 места (тук не се включват автобусите) при пресмятане на пътникопотока се прие, че в един автомобил

пътуват 10 души, съгласно проведеното наблюдение.

Резултатите от измерването са показани на фигура 1.

Ежедневно около 8 000 души извършват трудови пътувания от Перник за София с автомобили, като най-интензивен е пътничкопотокът в часовия диапазон от 6.30 ч. до 8.00 ч.

Изследването на автобусните трудови пътувания от Перник за София се извърши по следния начин:

- определи се броя на пътуващите автобуси по редовните линии от Перник за София за сутрешните часове по разписанието за движение на автобусите;

- определи се броя на пътуващите автобуси от Перник за София, при осъществяване на превоз за собствена сметка на работници и служители, за часовия диапазон от 6.00ч до 9.00ч. Преброяването на автобусите се извърши на изходното шосе при село Драгичево.

При определяне на пътничкопотока, съгласно проведено наблюдение, се оказа, че броя на пътниците в един автобус е приблизително равен на пътничковместимостта на автобуса: 50 души в един автобус..

Анализът показва, че 1300 души общо осъществяват ежедневни пътувания с автобуси, като най интензивен е пътничкопотокът за времето от 6,00 до 7.00 ч.

Преброяването на пътниците ползващи железопътен транспорт от Перник за София в сутрешните часове на делничните дни се осъществи в четири пункта: гара Перник, гара Перник – Разпределителна, спирка Метал и спирка Даскалово. Прави впечатление, че общия брой на пътуващите с железопътен транспорт е 1 600 души, при най-голяма интензивност на пътничкопотокът от 6.00 до 7.00 ч.

Анализът показва, че всеки работен ден се извършват около 10 900 трудови пътувания от гр. Перник за гр. София и обратно, разпределени по следния начин:

- 9 300 трудови пътувания, осъществени с автомобилен транспорт (8 000 – с автомобили и 1 300 – с автобуси);

- 1 600 трудови пътувания, осъществени с железопътен транспорт.

Резултатите показваха преимущество на автомобилния транспорт при превоза на пътници, осъществяван с леки автомобили (с до 5 места): общо около 7 000 души. Това е обусловено до голяма степен от удобството при пътуване с личен автомобил, в съчетание с

близкото разстояние между двата града Перник и София, което е предпоставка за ниски транспортни разходи.

На фигура 2 е показано изменението на пътничкопотокът, осъществяван с различните видове транспорт, а на фигура 3 е показано процентното разделение на превозените пътници с различните видове транспорт.

Една от целите беше да се определи времепътуването от Перник до София с различни видове транспорт. Измерването на времепътуването с лек автомобил (от централната част на Перник до площад Руски паметник в София) се извърши експериментално. Времепътуването с автобус по редовната автобусна линия и с пътнически влак се определи от съответното автобусно и влаково разписание. Установи се, че за по-малко от 1 час, трудово ангажираните граждани на Перник могат да стигнат от къщи до работните си места в столицата, независимо от използвания вид транспорт.

Съгласно официални данни на Националния статистически институт (НСИ), относно числеността на населението в община Перник към 31.12.2008 г. живеят общо 104 411 души. От тях мъжете наброяват 49 856 души, а жените 54 555. Населението, което се намира в трудоспособна възраст: от 15 до 64 години, е 85 955 души.

Според проучване на НСИ, отнасящо се до социалната ангажираност на населението на Република България за първото тримесечие на 2009 г., икономически активното население на стараната представлява 66,9 % от населението, намиращо се в трудоспособна възраст (от 15 до 64 години). Към останалите 31,1 % спадат всички онези жители, намиращи се в трудоспособна възраст, които не участват във формирането на БВП на страната. Това са следните социални групи: ученици и студенти, безработни, инвалиди и др.

Съгласно посочените данни, това означава, че около 57 500 души, регистрирани по постоянно местожителство в община Перник, съставляват икономически активната част от населението.

На фигура 4. е представено графическо изображение на икономически активното население за община Перник и онази част от него, която извършва ежедневни трудови пътувания до град София и обратно.

Анализът показва, че възможностите на град Перник да задоволява нуждите от заетост на населението се поддържа във високи граници. Едва 1/5 от трудово ангажираните жители на града търсят препитание в

столицата и осъществяват ежедневни пътувания към град София и обратно.

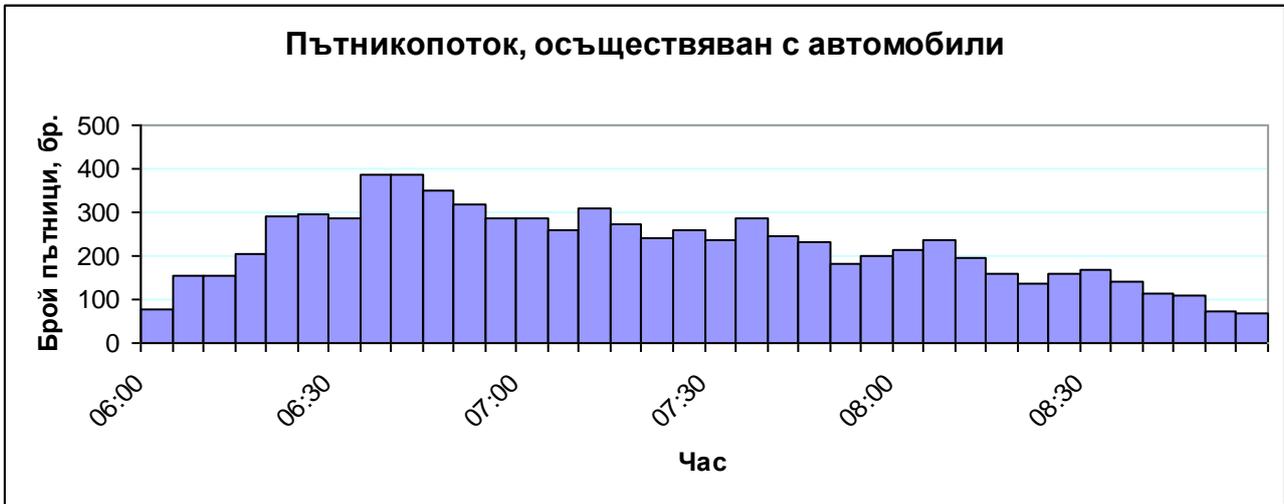
Броят на пътуващите от Перник за София с автомобили се е увеличил при сравнение с данни от подобно преброяване от 2008 г с около 24 %, което може да се обясни със затруднената икономическа ситуация на криза и преориентиране на населението към трудовия пазар на столицата.

Литература:

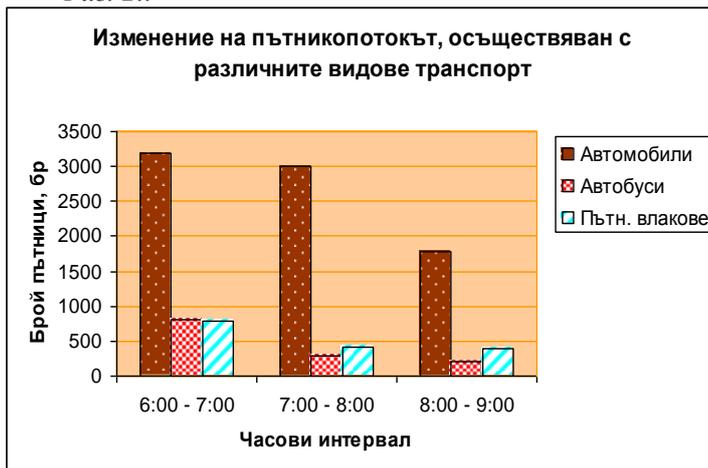
[1] Златанов Ив., Организация и безопасност на движението. С., Техника, 1985.

Приложение:

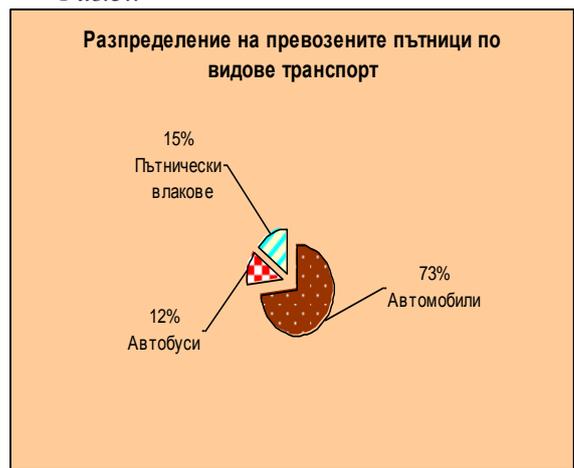
Фиг. 1.:

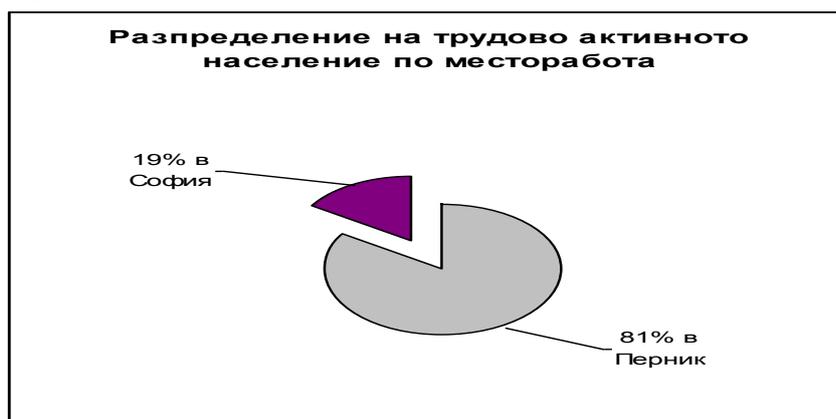
Фиг. 2.:

Фиг. 3.:

Фиг. 4.:

INVESTIGATION AND ANALYSIS FOR WORK-TRAVELS IN DIRECT FROM PERNIC TO SOFIA

DURHAN SALIEV

Faculty of transport, Technical universty, Sofia, Bulgaria
Durhan_saliev@tu-sofia.bg

PLAMEN ASENOV

Faculty of transport, Technical universty, Sofia, Bulgaria
Asenov_p@mail.bg

Abstract:

The report contains information about the stream of travelers from Pernic to Sofia, who travel every work day using automobile and railway kind of transport. It contains also comparison between the work ability population in Pernic and these part of its, who works in Sofia.